

Høringssvar fremtidens oppvekststruktur i Rana kommune

1 Barnets beste, folkehelse og ansvarlig politisk prosess

Rana SV erkjenner at Rana kommune står i en krevende økonomisk og demografisk situasjon, og at det kan være behov for endringer også innen oppvekstsektoren. De foreslåtte endringene er omfattende, og vi mener det er behov for at det endelige beslutningsgrunnlaget i større grad nyanserer konsekvensene av de konkrete alternativene.

Beslutninger om skolestruktur berører barns hverdag, familienes livssituasjon og lokalsamfunn over lang tid. Barnets beste, slik det følger av Grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon, skal være et grunnleggende hensyn i alle beslutninger som berører barn. Videre følger det av folkehelseloven at kommunen skal fremme helse, trivsel og sosial utjevning, og integrere disse hensynene i planlegging og beslutninger på tvers av sektorer.

Rana SV legger til grunn at det er et felles mål å sikre en forsvarlig og tillitsvekkende prosess, der kommunestyret gis best mulig beslutningsgrunnlag.

2 Barnets beste-vurderinger: oppdatering og nyansering

Rana SV mener at i tillegg til tidligere barnets beste-vurderinger, er det et behov for oppdaterte og mer spesifikke vurderinger knyttet til de nye alternativene. De nye alternativene innebærer blant annet: nedleggelse av skoler, endrede skolekretser og økt reisevei og nye hverdagsrammer for barn og familier.

Vi mener ikke at tidligere vurderinger er irrelevante, men at de bør suppleres og nyanseres, slik at kommunestyret får et mer presist bilde av hvordan ulike alternativer faktisk vil påvirke barn i ulike livssituasjoner.

3 Folkehelse og sosial ulikhet

Rana SV er et parti som har som kjerneoppgave å redusere sosiale forskjeller. I vurderingen av ny skolestruktur er det derfor avgjørende å se konsekvensene i lys av levekår, sosial ulikhet og risiko for utenforskap. Sentrumsområdene har en høyere andel utleieboliger og kommunale boliger, flere familier med lavere inntekt, flere husholdninger uten tilgang til bil og en høyere andel innbyggere med innvandrerbakgrunn.

For disse familiene er nærhet til skole, SFO og fritidsaktiviteter ofte avgjørende for barns deltakelse, tilhørighet og mulighet til å mestre hverdagen. Rana SV mener derfor at disse perspektivene og levekårsforskjeller må tillegges større vekt i den videre behandlingen av saken.

Dette handler ikke om å sette sentrum opp mot distriktene, men om å sikre at strukturelle endringer ikke bidrar til å forsterke eksisterende forskjeller.

4 Reisevei og hverdagsbelastning

Rana SV mener at økt reisevei for barn og unge må vurderes som en del av barnets samlede hverdag, og ikke kun som et transportteknisk spørsmål.

Lengre reisevei kan redusere barns tid til hvile og fritid, gjøre deltakelse i organiserte aktiviteter vanskeligere og ramme familier uten bil særlig hardt. Disse konsekvensene bør belyses tydeligere i beslutningsgrunnlaget, slik at kommunestyret har et realistisk bilde av hvordan ulike grupper barn og familier påvirkes.

5 Nærskolen som forebyggende og sosialt utjevnen arena

Rana SV ser nærskolen som en viktig forebyggende arena, både i distriktene og i sentrum. Skolen er ofte et sentralt knutepunkt for tidlig innsats, samarbeid med foreldre og tilhørighet til nærmiljøet.

I sentrumsområdene er dette særlig viktig for barn som ikke har de samme ressursene hjemme. Vi mener derfor at konsekvensene for forebygging, tidlig innsats og sosial utjevning må vurderes grundig før det fattes et endelig vedtak.

6 Videre behandling og avbøtende tiltak

Rana SV mener at den videre behandlingen av saken bør bygge på et styrket og nyansert kunnskapsgrunnlag, synliggjøre konsekvenser for ulike grupper av barn og familier og legge til rette for politisk avveininger basert på både økonomi, barnets beste og folkehelse.

Samtidig vet vi at kommunestyret vil komme i en situasjon der vanskelige beslutninger må fattes. Dersom det vedtas nedleggelse eller vesentlige endringer i skolestrukturen mener Rana SV det er avgjørende at avbøtende tiltak tydeliggjøres som en del av vedtaket. På denne måten kan kommunen ta økonomisk ansvar, samtidig som hensynet til barn, folkehelse og sosial utjevning ivaretas på en tydelig og etterprøvbar måte.